

СРБИЈА И РЕФОРМИСАЊЕ ИНСТИТУТА ОДГОВОРНОСТИ

7

1. новембар 2024.

ОКРУГЛИ СТО

Институт друштвених наука
Центар за правна истраживања
Адвокатска комора Војводине

Уредник

Др Хајрија Мујовић

Програмски одбор

Др Марија Сјеничић

Др Хајрија Мујовић

Др Сања Злашановић

Организациони одбор

Др Марко Миленковић

Др Ранко Совиљ

Анђелија Сићевановић

Најнаша Јевџић

Едиција
КЊИГЕ САЖЕТАКА

СРБИЈА И РЕФОРМИСАЊЕ ИНСТИТУТА ОДГОВОРНОСТИ

7

ОКРУГЛИ СТО

1. новембар 2024, Београд

КЊИГА САЖЕТАКА

Адвокатска комора Војводине
Гласник АКВ
Нови Сад

Институт друштвених наука
Центар за правна истраживања
Београд

**ПРИМЕНА ДИРЕКТИВЕ 2009/52/ЕЗ
О САНКЦИОНИСАЊУ ПОСЛОДАВАЦА
И ПИТАЊА ОДГОВОРНОСТИ
Ризик радне експлоатације или
заштита радно-социјалних права
ирегуларних радника-миграната?**

У условима изразите флексибилизације тржишта рада и, по-следично, услова и места рада радно ангажовање радника-миграната представља, истовремено, начин обезбеђења потребне радне снаге, радне снаге која недостаје нарочито у секторима са дефицитарним занимањима, али и начин обезбеђења јефтине радне снаге, са значајним експлоататорским елементима, а у околностима глобализације производње и глобализације рада. Ово нарочито вреди за мигранте, субјекте нерегуларних миграција, односно оне који раде како без одобрења за боравак на територији одређене државе, тако и без дозволе за рад.

* Доктор правних наука, виша научна сарадница Института друштвених наука у Београду, Центар за правна истраживања, sanjazlatanovic1@gmail.com

У појединим случајевима, радна експлоатација миграната добија карактеристике кривичног дела трговине људима.

У циљу спречавања ирегуларних миграција у неформалној економији 2009. године на нивоу Европске уније (ЕУ) усвојена је Директива 2009/52/ЕЗ о санкционисању, односно кажњавању послодавца у случајевима радног ангажовања нерегуларних радника-миграната. Директива 2009/52/ЕЗ генерално забрањује запошљавање нерегуларних миграната с тим да, у случајевима када дође до таквог запошљавања, утврђује минималне стандарде заштите радно-социјалних права радника-мигранта на начин да обавезује државе чланице да предвиде механизме за накнаду неисплаћених зарада, механизме подношења тужбе због повреде радно-социјалних права, као и регулисање додељивања привремених одобрења за боравак онима који су жртве нарочито експлоататорских услова рада и учествују у кривичноправним поступцима против послодавца.

Директива 2009/52/ЕЗ има својеврсни хибридни карактер у смислу циља и дејства, тако што укључује остваривање циљева спречавања и кажњавања илегалних миграција у кривичноправном смислу, али и циљева радно-социјалне природе и заштите, нарочито вулнерабилних категорија радника. Посебна пажња предметне Директиве усмерена је на улогу инспекције рада, што представља посебан изазов узимајући у обзир ограниченост ресурса у смислу људства у радним инспекторатима, као и недовољну обученост инспектора за рад везану за специфичности радног ангажовања нерегуларних миграната и проблеме идентификације радне експлоатације и принудног рада у сврху трговине људима.

У раду се, применом правно-теоријског, нормативног и упоредног метода, настоје критички сагледати досадашњи резултати имплементације и примене Директиве 2009/52/ЕЗ о санкционисању, односно кажњавању послодаваца у случајевима радног ангажовања нерегуларних миграната. Ово нарочито са становишта резултата Извештаја Агенције за заштиту људских права ЕУ из 2021. године о заштити ирегуларних радника-миграната од радне експлоатације, као и у контексту захтева Европске комисије из исте године о потреби утврђивања додатних механизма за примену Директиве, односно све чешћих захтева за изменом и допуном Директиве *de lege ferenda*.

Поред тога, у литератури се све више истичу аргументи о концепту тзв. „замагљене” природе Директиве 2009/52/ЕЗ која егзистира између неколико правних дисциплина – миграторног, радног, социјалног и кривичног права, те се поставља питање тзв. социјалног дефицита у праву ЕУ. Наведено, у суштини, представља још увек несавладив изазов настао као последица дерегулације и либерализације тржишта ЕУ и приметне доминације искључиво економских интереса, што води ка, у литератури аргументованом ризику ерозије радно-социјалних политика и, последично, законодавстава на нивоу држава чланица.

Кључне речи: одговорност послодавца, Директива 2009/52/ЕЗ, радна експлоатација, ирегуларне миграције, заштита права радника-мигранта

СРБИЈА И РЕФОРМИСАЊЕ ИНСТИТУТА ОДГОВОРНОСТИ

7

ОКРУГЛИ СТО

1. новембар 2024, Београд

Књига сажетака

Адвокатска комора Војводине

Гласник АКВ

Нови Сад

Институт друштвених наука

Центар за правна истраживања

Београд

За издаваче

Др Александар Тодоровић

Др Горан Башић

Технички уредник и коректор

Јелица Недић

Дизајн корица

Огњен Одобашић

Компјутерски слог

Татијана Божић

Штампа

OFFSET PRINT, Нови Сад

2024.

ISBN- 978-86-905844-2-0

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

347(048)

ОКРУГЛИ сто Србија и реформисање института одговорности (7 ; 2024 ; Београд)

Књига сажетака / Округли сто Србија и реформисање института одговорности 7, 1. новембар 2024, Београд ; [уредник Хајрија Мујовић]. - Београд : Институт друштвених наука, Центар за правна истраживања ; Нови Сад : Адвокатска комора Војводине, 2024 (Нови Сад : Offset print). - 45, 42 str. ; 17 cm. - (Едиција Књиге сажетака / Институт друштвених наука, Центар за правна истраживања, Београд)

Приштампан језички истоветан текст штампан лат. - Тираж 40.

ISBN 978-86-905844-2-0 (ИДНЦПИ)

а) Грађанско право - Апстракти

COBISS.SR-ID 154903049